

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Este limitată în Ardeal dobânda convențională? — Expoziția industrială și agricolă la Sibiu. — Un moratoriu bancar. — Situația. — Legea creditului hipotecar. — Situația agricolă a României. — *Cronică:* Necrolog. Bănea „Victoria” Arad. Constituirea societății anonime pentru fabricarea chibriturilor. Constituirea „Uniunii Băncilor Mari din București”. Alegerile pentru Camerele de comerț și industrie. Limbaj convențional la telegraf pentru particulari. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valorilor la București. — Convocare.

Este limitată în Ardeal dobânda convențională?

În numărul 23 al nostru din 8 I. e. am cercetat chestiunea dobânzii legale arătând criteriile după care se stabilesc, prevăzute de legea de accelerare a judecăților din 18 Maiu 1925, și cari dispoziții se cuprind și în proiectul Iunian de modificare a acestei legi. Cu aceea ocaziune am promis că vom studia și chestiunea limitării dobânzii convenționale în Ardeal. Zicem în Ardeal pentru că este știut că în vechiul Regat totdeauna a existat libertatea dobânzii convenționale, pe când la noi există legile VIII. din 1877 și XXV. din 1883, cari maximalizează dobânda convențională la 8% — iar dobânda legală e stabilită la 5% în materie civilă, și la 6% în materie comercială. — Afirmăm în acel articol că aceste legi ungare menținute în Ardeal prin Decretul No. 1 al Consiliului Dirigent sunt azi abrogate prin forța împrejurărilor postbelice, dar că punctul de vedere în marea majoritate

a instanțelor judecătorești este pentru aplicarea și pe mai departe al acestor dispoziții legale.

În ceea ce privește dobânda legală, fără discuție, dispozițiile legilor ungare amintite sunt abrogate în mod expres prin art. 49 al legii pentru accelerarea judecăților. Aceasta majorare a dobânzii legale s'a făcut pentru că s'a constatat că vechiul etalon legal de 5% și 6% nu mai corespundea situației anormale economice, și atunci în loc ca să se fixeze un etalon fix s'a luat de bază scontul Băncii Naționale, care este oarecum barometrul pieței financiare. S'a majorat dobânda legală și pentru motivul ca să se curme într'o anumită măsură tendința debitorilor de trăgănare a proceselor, pentru că în caz de proces plăteau dobândă cu mult mai mică decât cea convențională, deci legiuitorul a dorit prin aceasta dispoziție legală să evite *specula* din partea debitorului (Ladaj Codul civil austriac, vol. III., pagina 261).

Fiind aceste motivele majorării etalonului legal, nu începe îndoială că chiar și legiuitorul a considerat de abrogat în mod facit legea de uzură ungară. Ce este dovadă mai bună pentru teza noastră, că fiscul încă înainte de votarea legii de accelerare a judecăților a pretins 9% interese de întârziere după impozitele restante, dar ce-i mai mult: *Legea Băncilor Populare, extinsă în Ardeal permite orice dobândă!*

Atunci pentru băncile particulare și în genere pentru creditorii particulari cum este uzură dobânda de pe piață 24%—18%, iar pentru Băncile Populare menite să vie în ajutorul micilor producători nu-i uzură nici o dobândă?!

Aceasta însă n'au avut curajul să o susțină nici o sentință judecătorească. Jurisprudența instanțelor noastre judecătorești în unanimitate au hotărât că pentru trecut, adică dobânda percepută până la intentarea procesului, deși mai mare decât 8%, respective 12%, azi 15^{1/2}% este bine luată și nu constituie uzură dat fiind situația economică de azi! Deci ceea ce este corect înainte de proces este uzură după aceea. Prin aceasta se încurajează și pe mai departe *specula debitorilor*.

Dar o parte mai mică a instanțelor judecătorești acordă dobânzi convenționale în mod nelimitat. După părerea noastră acest punct de vedere este cel just, fiind azi în *întreg cuprinsul României libertatea dobânzilor convenționale, iar legile de uzură sunt abrogate în mod tacit*.

Intr'adevăr situația economică după războiu a scumpit foarte mult chiria banului, mai ales în urma politicii de restrângere a circulației fiduciare. Scumpirea dobânzii a fost și este efectul legilor economice care nu se poate delătura prin dispoziții polițienești, întocmai ca și scumpirea traiului prin legea contra speculei. Aceasta scumpire a chiriei banilor a fost și este, durere, un fenomen general, nu numai în România; ei și în țările occidentale a crescut simțitor dobânzile. Dar aceasta situație este consfințită și de organul cel mai chemat de regulare a pieții financiare dela noi. Anume Banca Națională a României a admis ca dobândă convențională 18%—20%—22%. Și-apoi interdependența economică astăzi este foarte mare chiar și între diverse țări, dar între provinciile aceleiaș țări! Este admisibil că în vechiul Regat să existe libertatea dobânzilor convenționale, iar în Ardeal să se aplice

dispoziția unor legi anaerone și abrogate în mod tacit în urma situației economice?

Prin urmare este evident că nu se mai poate limita dobânda convențională și că instanțele judecătorești ar trebui în unanimitate, în caz de proces, să acorde dobânda stipulată în convențiune când aceea este superioară dobânzii legale (Laday op. citat pagina 263). Dat fiind însă ezitarea tribunalelor noastre, este timpul suprem să se aducă dispoziții legale unitare pentru întreaga țară. Este o foarte bună ocaziune proiectul de lege pentru reprimarea concurenței neleale și a uzurei, ce se va depune în curând înaintea Parlamentului.

În cadrul acestei legi se poate și trebuie să se reglementeze dobânda convențională, ceea ce după părerea noastră trebuie să se lase liberă fără să fixeze un anumit etalon maxim. Să se prevadă însă cazurile uzurei evidente, lăsându-se instanțelor judecătorești libertatea de apreciere după anumite criterii stabilite de lege, sau să se atribue unor organe de ex. Banca Națională, rolul de a stabili etalonul maxim conform situației pieții financiare dela noi și în aceste cazuri să nu se admită dobânda uzurată nici în decursul procesului, dar nici înainte. Pentru că ce este imoral după proces trebuie să fie și mai înainte, iar procesele nu-i permis să fie o primă de încurajare a spolierii drepturilor creditorilor!

Expoziția industrială și agricolă la Sibiu.

După terminarea congresului internațional de agricultură ținut la București, membrii congresiști s'a împărțit în grupuri, pornind prin diferite regiuni ale țării pentru a le vizita.

Dintre aceste grupuri, două au vizitat și orașul Sibiu, unde au sosit Joi, 13 iun. la ora 18 p. m., după o întârziere de aproape 2 ore. În gară au fost primiți de către autoritățile locale în frunte cu prefectul județului dl Dr. Cortolan Ștefan, într'un mod foarte călduros. Dela gară congre-

siștii au fost conduși la localul „Urania“, unde Camera de comerț și de industrie, împreună cu Camera de agricultură au aranjat fiecare în ramura lor de activitate câte o expoziție, cari datorită muncii neobosite depusă de expunători, au obținut un succes superior față de cele anterioare.

Înainte de a începe vizita, oaspeții au fost întâmpinați prin cântece populare executate de corul din Săliște. În primul rând congresiștii au vizitat expoziția Camerei de agricultură pe al cărui pavilion fluturau a lene la adierea vântului drapelele tuturor națiunilor reprezentate de oaspeți, mărink farmecul priveliștei.

România fiind o țară eminentamente agricolă, putem constata cu mândrie, că la intrare în localul de patinaj, oaspeții au fost mult impresionati de calitatea rasei pintzgau a animalelor noastre și care predomină în întreaga Transilvania. Tot aici au fost expuse diferite mașini și unelte agricole dintre cele mai perfecționate ale vechei și reputatei firme „Rieger“, precum și ale diferitelor fabrici străine mult întrebuintate la noi. În interiorul pavilionului destinat camerei agricole au fost expuse de către Reuniunea agricolă săsească toate sortele de cereale, cartofi, plante furajere, îngrășăminte chimice, etc.

O deosebită atenție au dat vizitatorii faptului că pe lângă fiecare produs agricol au fost expuse toate varietățile lui. Au mai fost diferite animale mici de curte ca, găini dintre cari unele întreceau mărimea unei găști, rațe, iepuri de casă, pești vii în vase cu apă și altele.

Trecând în interiorul localului destinat pentru expunerea produselor industriale, s'a putut remarca dela început gustul artistic ce-l posedă locuitorii acestui frumos ținut, știind fiecare în parte să-și înfrumusețeze puținul loc primit, pe întrecute pare, într'o formă cât mai estetică, pentru a atrage pe spectator ne mai lăsându-l să se îndepărteze.

În primul rând ochii vizitatorului erau atrași spre trofee vânătoarești artistic aranjate cu piei de urși, coarne de cerb, diferite animale sălbatice, expuse în cea mai mare parte de către dl. adv. Ieronim Stoichiția și dl. T. R. Popescu. Lângă aceste trofee vânătoarești au fost aranjate 2 case țărănești, una reprezentând industria casnică românească, iar cealaltă săsească.

În mijlocul localului au fost de remarcat produsele firmelor Uzina Electrică Sibiu, Rieger, Motor-Lux, Bencker și Jickeli, Frații Fabritius, W. Hess, I. Redtenbacher, A. Schlesack, G. Moess, Salinele dela Ocna-Sibiului, Krafft & Drotleff, Dacia-Tratană, Wultschner, A. Datky, M. Vogel-sang etc.

Pe lângă firmele locale cele mai de seamă și-au mai expus produsele lor fabricile din jur Metzwater Tâlmăciu, care produce din toate felurile de mătasă naturală și artificială, fire de bumbac etc. Firma E. Bozdoc și Szigetváry, care se ocupă cu sericicultura a expus gogoși, provenite dela viermii de mătasă. Firma Feltrinelli întreprindere forestieră Tâlmăciu a expus bușteni și lemne fasonate de brad, iar D. Sârbu, lemne fasonate de stejar.

În al doilea despărțământ erau expuse produsele industriei alimentare ale celor mai de seamă fabrici, ca „Lica“ ale cărei produse sunt generalizate în întreaga țară și pot rivaliza cu cele străine. Felul și gustul aranjamentului a atras foarte mult admirația vizitatorilor. Tot aici au fost reprezentate produsele renumitei fabrici de salam Josef Theil, apoi Frații Uhl cu paste făinoase, pe urmă produsele renumitelor fabrici de bere Thomas și Trei Stejari, fabricile de licheoruri G. Frontus și Traian Marian.

Într'o sală alături au fost expuse produsele de industrie casnică românească ale firmelor I. D. Vidrighin, Sorița Pria Dancășiu și Cioran. La aceste covoare s'a putut remarca gustul artistic ce-l posedă femeia română în alegerea motivelor și combinația culorilor. Dna Elena I. Stoica a dovedit o deosebită pricepere în ceea ce privește tapiseria în stil românesc. Firmele I. Șteflea și Borgea au expus blănuri, iar G. Băciu & Co. mobile.

Industria pielăriei a fost reprezentată de firmele Ferenczi și Hientz, Orendt & Feiri, iar industria mică de diverși meseriași.

Fabrica de oglinzi din loc prin fabricatele ei expuse a făcut pe mulți să afirme că ornamentul lor se poate compara cu al celor vechi.

Deși aceste expoziții au fost aranjate într'un interval de timp foarte mic, totuși congresiștii au rămas mișcați de diversitatea produselor acestui ținut, de priceperea industriașilor la fabricare, în pachetare și ambiție pentru reclamă.

Efectele celor văzute și descrise în străinătate nu pot fi decât satisfăcătoare pentru industriașii și fabricanții noștri, cari sperăm că vor fi clasă cu mult mai demni decât până acuma.

Influența avută asupra publicului local a fost covârșitoare, peste 30.000 de persoane au vizitat aceste expoziții, cari deși taxați în ziua de 15 și 16 l. c. totuși intrau grămadă fără a mai putea ține ordine la taxare. Unii făceau impresia că voiesc să-și imbibe pentru totdeauna în memorie aceste tablouri.

Criza de numerar atât de simțită și cu atâtea reflecții asupra producției făcea impresia că nu

există și că totul e un neadevăr, care a pornit întocmai ca valul unui râu dela izvor până la revărsare și astfel s'a generalizat.

Ca încheiere doresc ca și în viitor firmele expunătoare pe lângă cele cari deocamdată din lipsă de timp și spațiu nu au putut expune să arate împreună tot atâta dragoste pentru reclama industriei naționale care va servi progresul ei.

Un moratoriu bancar.

Puternica bancă Franco-Română din Capitală, care posedă peste 40 de sucursale și agenții în întreg vechiul Regat, în urma unor împrejurări nefavorabile, a fost nevoită a suspenda plățile. Spre acest scop s'au ținut consfătuiri între d-nul Bălănescu, directorul Băncii Naționale, și între toți ceilalți directori ai marilor bănci din Capitală, pentru redeschiderea unor credite.

Din partea băncii Franco-Română, a fost însărcinat dl Ion Protopopescu, director general al acestei bănci și dl N. Protopopescu, adm. delegat, spre a expune motivele pentru care a fost nevoită să înceteze plățile. D-sa face propunerea solicitării unui credit de câteva zeci de milioane, pentruca să se poată satisface cererile clienților.

Spre acest scop Banca Națională a cerut girul tuturor băncilor mari din Capitală, din care parte s'a răspuns că nu se pot pronunța până nu au și avizul Consiliului de administrație al lor.

Mulțimea deponenților și clienților alarmați de diferite știri neîntemeiate, au așteptat aducerea sumelor trebuitoare dela Banca Națională, și cum creditul, se înțelege nu s'a putut acorda într'un timp atât de scurt, au cerut efectuarea plăților. Ei s'au dat lămuriri din partea dlui dir. gen. I. Protopopescu, arătându-li-se din ce cauze a suspendat plățile spunându-le între altele că criza de numerar e numai temporară și că activele întrec cu mult pasivele băncii fiindu-le astfel banii în siguranță.

Pentru acordarea creditelor necesare, s'au propus din partea clienților, formarea a două delegații, una urmând a se prezenta dlui Iuliu Maniu, preș. Consiliului de miniștri, dlui M. Popovici, ministru de finanțe și dlui V. Madgearu, iar cealaltă Băncii Naționale. Dealtfel după-cum a spus și dnul Ion Protopopescu, dir. gen. al băncii Franco-Române, activele întrec cu mult pasivele băncii, ceea ce se vede și din datele de mai jos.

În bilanțul de pe anul 1928, capitalul e de Lei 120 milioane, fondul de rezervă 21 și jum. milioane Lei, apoi depunerile la vedere Lei 157 milioane, iar cele pe termen de Lei 502 și jum.

milioane. Conturile-curente interne de Lei 253 milioane, iar cele externe Lei 26 și jum. milioane. Reescontul la Banca Națională a fost de Lei 270 milioane.

Situația.

Încetarea plăților Băncii Franco-Române nu au produs prea mare senzație pe piața noastră. Multe persoane cu legături în cercurile inițiativilor și-au ridicat banii încă la timp, iar ce-i rămași deocamdată încercați nu-și pot face nici un reproș, lăcomind la dobânzi mari după depunerile lor.

Nu putem învinui numai Banca Națională pentru situația grea în care a ajuns Banca Franco-Română. Bancă mare, cu perfect și foarte extins aparat administrativ, era în totdeauna considerată pe piață ca o întreprindere, care forța prea mult afacerile, auziat vorbindu-se de fel de fel de combinațiuni în legătură cu efecte și acțiuni — neuzitate la alte bănci — cari se practicau la Banca Franco-Română.

Dacă însă pacostea de stabilizare — care pare a nu avea alt rol decât să scoată la suprafață toate relele și bubele pe cari omul până acuma nu le observa sau le desconsidera — prin restrângerea fără milă a creditelor nu ar fi adus piața în situația complect seacă în care se află, abilitatea dovedită cu toate ocaziunile de conducătorii Băncii Franco-Română ar fi putut să întâmpine ori-când năcazurile ce îi urmăreau.

Știrile apărute prin ziare arată situația băncii cât privește siguranța pozițiilor de activ, relativ bună.

Nefericirea ce a căzut asupra Băncii Franco-Române poate să atingă și alte bănci de a doua mână, prin faptul că ultimele evenimente au produs oarecari îngrijorări în rândurile deponenților.

*

Bursa se prezintă tot slabă. Față însă de pierderile suferite până în prezent aproape de toate hârtiile, orice scăderi noi — chiar dezastru de ar veni — vor fi foarte nesemnificative. Lumea multă își cam manifestă dorința de a intra în hârtii de bursă, cu deosebire aceia, cari au eșit în timpul haussei de anul trecut din „Reșița“, vor să reîntre în marfă. Lipsa de tranșacțiuni a pieței financiare și comerciale, mai departe buna rentabilitate ce o oferă aproape toate hârtiile la prețurile actuale, nu-i exclus că vor îndrepta capitaluri din nou spre bursă.

Săptămâna aceasta s'au cam arătat ceva tranșacțiuni în bursă.

Piața rentelor în cursul ultimei săptămâni a fost slabă, înregistrând scăderi de prețuri.

București.

Remizier.

Legea creditului hipotecar.

Noul proiect de lege referitor la creditul hipotecar, elaborat din încredințarea guvernului, va fi prezentat parlamentului, precum se anunță din capitală, deja în proximele zile.

Conform proiectului instituțiunile, cari se ocupă cu aprobarea de împrumuturi hipotecare, se împart în trei grupuri:

1. Societăți civile de credit fonciar rural, existente în vechiul Regat, cari se mențin și pot fi întemeiate de comune, muncicipii și alte persoane morale și fizice în conformitate cu legile existente.

2. Creditul agricol, ce se va înființa, în conformitate cu legea comercializării, cu participarea statului și a autorităților prevăzute în legea comercializării. Proiectul prevede, deocamdată, înființarea unui singur institut de aceasta categorie și anume cu capital de Lei 1 miliard, dar admite apriat înființarea mai multor credite agricole.

3. Împrumuturi hipotecare vor mai putea aproba și vor putea emite scrisuri fonciare, în baza acestor împrumuturi, și alte institute existente sau cari se vor mai înființa, precum și syndicate sau alte așezăminte financiare create de acestea.

Vor putea aproba împrumuturi hipotecare numai institutele cu un capital de cel puțin Lei 100 milioane și cari își vor crea *fonduri de garanție speciale* de 5% ale scrisurilor fonciare emise, dar cel puțin în sumă de Lei 50 milioane.

Acest fond de garanție se va plasa în efecte cotate la bursă, în polițe de prima bonitate, scontabile la Banca Națională a României, cu termene de maximum 100 de zile.

Societățile, cari voiesc să emită scrisuri fonciare trebuie să fie întemeiate în formă de societăți pe acțiuni.

Scrisurile fonciare, a căror tip este prevăzut în lege, pot fi emise și în valută străină: în Lire sterline, Dollari etc.

Împrumuturi hipotecare se vor putea aproba numai pe lângă întabulare pe imobiliti rurale și pe case de locuit în orașe și sate și alte asemenea imobiliti.

Proporția dintre valoarea imobilelor și a împrumuturilor rămâne la buna apreciere a institutului creditor.

Nu sunt admise ca ipotecă imobilitile întreprinderilor industriale și miniere. Aceste pot obține credite hipotecare numai în baza legii Creditului Industrial.

În ce privește asigurarea prin ipotecă a creanțelor hipotecare (întabularea) proiectul men-

ține pentru Ardeal și Bucovina dispozițiile vechilor legi.

Pentru încasarea creanțelor hipotecare proiectul asigură creditorului hipotecar posibilitatea luării în posesiune a imobilului, dat ca ipotecă și anume cu puține formalități și repede.

Pentru emisiunea de scrisuri fonciare institutele de bani particulare trebuie să ceară și să obțină aprobarea Consiliului de ministri, având să dovedească totodată, că dispun de fondurile de garanție cerute de lege.

Mai au să dovedească: că sunt institute indigene, în conformitate cu legea naționalizărilor și că și-au modificat resp. întregit statutele cu dispozițiile referitoare la emisiunea scrisurilor fonciare.

Activitatea institutelor de bani autorizate să emită scrisuri fonciare va fi controlată — conform proiectului — de un comisar al guvernului, care însă va avea dreptul să controleze exclusiv numai secțiunea (serviciul) hipotecară a băncii.

Situația agricolă a României.

Iată, după rapoartele primite de Ministerul agriculturii dela consilierii agricoli, în ziua de 15 Iunie, care e situația agricolă a țării:

Basarabia. — În prima săptămână a lunii Iunie precipitațiile atmosferice au lipsit cu totul, fapt care a oprit întrucâtva dezvoltarea normală a culturilor. Între 8—13 Iunie s'au înregistrat ploii generale abundente, mai ales în sudul provinciei, care au făcut mult bine vegetației; totuși culturile din județele Soroca și Bălți mai au încă nevoie de ploate. În comunele Bulboacă și Anenii (Tighina) grindina căzută la 7 Iunie nu a cauzat decât pagube neînsemnate.

S'a început pretutindeni prășitul porumbului, floarei soarelui, etc., precum și stropitul viilor. Numai în județul Hotin semănăturile de toamnă se prezintă favorabil, în celelalte județe ele au fost întoarse în cea mai mare parte și înlocuite cu plante de sezon; în schimb toate semănăturile de primăvară promit a da o recoltă satisfăcătoare.

Situația viilor este în general slabă, gerurile puternice din cursul iernei cauzându-le pagube destul de importante.

Bucovina. — Timpul a fost foarte favorabil dezvoltării culturilor în prima jumătate a lunii Iunie. Ploile abundente urmate de călduri suficientă au făcut ca starea tuturor semănăturilor să fie excelentă, deși muncile de primăvară au fost mult întârziate în anul curent. În prezent se

prășesc porumbul, cartofii, etc., și se cosesc fânațele cultivate. Situația animalelor este în general bună, numai în comuna Slobozia-Comărești (Storojineț) bântue brânca la porci.

Moldova. — În regiunea carpatină umiditatea solului este îndestulătoare, însă în șesul Siretului și al Prutului câmpul are pe alocurea nevoie de ploaie. Semănăturile de primăvară făcute pe întinderi mai mari ca de obicei, deoarece ele au înlocuit în bună parte culturile de toamnă distruse de ger, se prezintă satisfăcătoare. Grâul a dat în spic, iar orzul și ovășul dau în noduri. În unele comune din județul Iași grâul a început să fie atacat de rugină. Situația porumbului, până în prezent poate fi considerată drept bună. În județele Tecuci, Tutova și Iași viile se resimt de pe urma înghețurilor din iarna trecută, au suferit pagube mai importante viile rămase neîngropate.

Muntenia și Oltenia. — Ploi parțiale sau înregistrat în toate județele din Muntenia și Oltenia, totuși în Brăila, Ialomița, Buzău și Olt se mai simte nevoie de precipitații atmosferice.

Muncile câmpului se execută pretutindeni cu multă activitate, continuându-se cu prășitul porumbului și al sfecei, cu săpatul, legatul și stropitul viilor, etc. Semănăturile de toamnă rămase neîntoarse se prezintă slab, situația celor de primăvară este în general mulțumitoare. În Oltenia omizile au atacat bună parte din livezile de pomi, astfel că recolta de fructe va fi redusă în acest timp, în regiunea Vișina (Romaniași) pâleurii de greeri negrii de câmp pricinuesc pe alocurea pagube lanurilor de grâu.

Dobrogea. — În prima decadă a lunii curente apa căzută în județele dobrogene nu a fost pretutindeni suficientă pentru agricultură, între 9—13 Iunie a plouat însă cu prisosință și cu bun efect asupra vegetației. Grâul de toamnă, mai ales în județul Caliacra nu se prezintă în chip satisfăcător.

Dar în schimb culturile de primăvară promit o recoltă destul de bună.

Transilvania. — Condițiile meteorologice au fost cât se poate de prielnice câmpului. Grindina a făcut pagube neînsemnate culturilor din județul Bihor și Maramureș și din comunele: Ghiolf, Taga și Cernuc (Someș); în județul Năsăud s'au semnalat ploi torențiale cari au cauzat ușoare pierderi agriculturii. Starea tuturor culturilor este foarte bună, mai ales în județul Brașov, Ciuc, Alba, Turda, Cluj, Caraș și Arad. În regiunea Orșova a județului Caraș s'a ivit musca columbacă fără a cauza până în prezent pagube la vite, timpul menținându-se răcoros.

Din cele expuse mai sus reiese că situația agricolă a țării se prezintă la 15 Iunie mai favorabil ca la sfârșitul lunii precedente. Pătoasele de primăvară promit în general o recoltă satisfăcătoare, iar starea actuală a porumbului nu dă loc la nici o îngrijorare.

Fânețele s'au putut desvolta normal în urma ultimilor ploi, astfel că și situația vitelor este pretutindeni bună.

CRONICĂ.

Necrolog *Horia Maniu*, deputat de Hunedoara, licențiat al Universității din Paris și doctor în științele economice, tânăr economist de bună reputație și frumos viitor, a încetat din viață la 19 crt. în etate de abia 31 de ani.

Răposatul la 15 Iulie a. c. avea să-și ocupe importantul post de director general al Casei Autonome, la care a fost numit de guvern.

*

Banca „Victoria” Arad și-a ținut adunarea generală la 8 crt. Din darea de seamă, prezentată cu acest prilej, de dir. gen. dl Emanuil Comșa, rezultă, că cu toate dificultățile, ce mai sunt de învins din partea conducerii actuale „Victoria” este pe cale a se reface — mulțumită sprijinului binevoitor, ce are din toate părțile, bănci, ca și particulari.

Din Nov. a. tr. „Victoria” a reluat acordarea de împrumuturi, atât la centrală, cât și la sucursale, realizând în acest timp rezultate satisfăcătoare și mult promițătoare.

Licuidarea afacerilor, cari au îngreunat situația „Victoriei” sunt în curs. Capitalul soc., acțiunile cu prioritate, s'a vărsat până la 31 Dec. 1928, aproape în întregime, încassându-se Lei 28^{1/2} milioane.

Adunarea generală a luat la cunoștință raportul prezentat și a dat descărcare actualei conduceri a băncii, pe când descărcarea vechiului Consiliu a rămas deocamdată în suspens.

În Consiliul de administrație au fost realeși, dnii: Dr. Cornel Luțai, primarul orașului, Axente Secula, mare proprietar și Dr. Iuliu Vicaș, medic.

Censori suplenți au fost aleși, dnii: Traian Trâmbițoiu, inginer al orașului și Mihail Tripa, inginer-șef al orașului.

*

Constituirea societății anonime pentru fabricarea chibriturilor. Guvernul a însărcinat cu îndeplinirea tuturor formalităților pe dl Pantazi, iar director al societății va fi dl inginer Leonida.

Capitalul societății este de 150 milioane Lei în acțiuni nominative. În Consiliul de administrație figurează dnii: Valeriu Moldovan, Ion Pelivan, D. Tănăsescu, W. Ahlström, St. Carlberg, I. Grönberg. Ca cenzori au fost aleși dnii Gârneață, G. Sonner și W. Blader.

*

Constituirea „Uniunii Băncilor Mari din București”. La Banca de Credit Român s'a ținut ieri ședința constitutivă a „Uniunii Băncilor Mari din București”. Au participat următoarele instituții:

Banca Berkowitz reprezentată prin dl Ely Berkowitz; Banca Chrissoveloni reprezentată prin dl Rubinstein; Banca Comercială Română reprezentată prin dl Dobrovici; Banca Comercială Italiană și Română reprezentată prin dl Marchesano; Banca de Credit Român reprezentată prin dl Kaufmann; Banca Generală a Țării Românești reprezentată prin dl Georgescu; Banca Marmorosch Blank reprezentată prin dl Aristide Blank; Banca Moldova reprezentată prin dl Dinerman; Banca Românească reprezentată prin dl Ștefănescu; Bank of Roumania Limited reprezentată prin dl Saltmarsh și Theodorescu.

S'a luat în considerare situațiunea actuală economică și financiară, și s'a ajuns la un deplin acord asupra tuturor chestiunilor privitoare la interesele pieței.

Ședința viitoare a fost fixată pentru 20 Iunie.

*

Alegerile pentru Camerele de comerț și industrie au fost amânate până în Septembrie a. e.

Știrea amânării alegerilor a venit în prețuia depunerii listelor de candidare. Motivele par a fi de oportunitate politică.

*

Limbaj convențional la telegraf pentru particulari. Direcțiunea generală a Poștelor a admis întrebuițarea limbajului convențional la telegramele interne și externe.

Un exemplar al codului întrebuițat trebuie depus la Oficiul telegrafic. Cererile se adresează Oficiilor postale.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 15 Iunie 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.673,036.004
Devize	2.334,591.963
Monetă divizionară	7,515.188

Portofoliul comercial	8.499,378.551
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	948,074.395
Datoria Statului	4.000,000.000
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	579,167.302
Fonduri de pensii și asistență pentru personal	104,574.286
Imobile	370,178.527
Mobilier și mașini de imprimerie	59,340.787
Cheltuieli de administrație	166,411.545
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	1.671,850.000
Argint—Lingouri și monete	6,372.834
Conturi diverse	2.092,980.790
Aur la Moscva	
Totalul activelor	31.513,372.604

Pasiv

Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	689,042.557
Bilete B. N. R. în circulațiune	18.979,142.313
Conturi curente și recepise la vedere	8.493,758.413
Dobânzi și beneficii diverse	223,618.710
Conturi diverse	2.367,810.611

Raportul între stocul de aur și angajamente 31.57%
 Raportul între stocul total și angajamente 38.77%
 Taxa: { Scont 9¹/₂%
 Dobânda 10¹/₂%

Cursul Valorilor la București la 20 Iunie 1929.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	70—80
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	51—51 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	51 ¹ / ₂ —52
Scris Urb. Iași	5	50 ¹ / ₄ —50 ¹ / ₂
Comuna București	4	50—60
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	50—60
Imprumutul Național 1916	5	61 ¹ / ₂ —62
Imprumutul Unirii 1919	—	56 ¹ / ₂ —56 ³ / ₄
Imprumutul Refacerii 1920	5	57—57 ¹ / ₂
Renta împroprietăririi	5	51—51 ¹ / ₄
” 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	80—90
” 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	50—60

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	8500—8550
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	1010—1020
Românească	500	790—800
” pui	500	740—780

	Val. nom.	Cursul
De Scont ex. cup.	500	300 — 310
Comerc. Română	500	920 — 930
Credit Român ex. cup.	500	930 — 950
Generala	500	640 — 650
Viticola	500	300 — 320
Comerț Craiova opt.	500	740 — 760
Com. Ital. și Rom.	500	740 — 750
Albina Sibiu ex. cup.	500	1250 — 1300
Carpaților	500	475 — 500
Franco-Română	500	— — —

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	6650 — 6750
Naționala	500	1150 — 1200
Generala	500	2500 — 2600
Agricola ex. cup.	500	1200 — 1250
Steaua României	500	980 — 1000
Prevederea	200	470 — 480
Soc. Urania	1000	2300 — 2400

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1325 — 1340
Astra Română	500	2075 — 2100
Speranța opt.	500	1150 — 1200
Speranța pui	500	625 — 650
Petrol Blok	500	290 — 300
Petrolul Rom. opt.	500	610 — 630
Petrolul Rom. (pui)	500	400 — 410
I. R. D. P. opt.	500	340 — 345
Concordia	250	1275 — 1300
Creditul Minier opt.	500	600 — 610

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	610 — 620
C. Tramv. Buc.	500	900 — 910
Govora-Călimănești purtător	200	240 — 250
Govora-Călimănești nom.	200	230 — 235
Cartea Românească	500	365 — 375
Creditul Technic purt.	500	430 — 440
Creditul Technic nom.	500	420 — 430
Letea opt. ex. cup.	500	560 — 570
Clădirea Românească	500	730 — 740
Mica	500	530 — 535
Carpatina	500	1225 — 1250
Credit Industrial ex. cup.	1000	710 — 720

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167.50 — 167.75
Sterline	814 — 817 —
Lirete	8.78 — 8.83
Cor. cehe	5.02 — 5.04
Franci francezi	6.63 — 6.65
Franci belgieni	4.65 — 4.70

Franci elvețieni	32.40 — 32.60
Mărci germane	40.00 — 40.20
Zloți	18.75 — 19.25
Șilingi austr.	23.75 — 23.85
Pengő	29.50 — 29.70
Dinari	2.95 — 2.98
Leva	1.20 — 1.22
Drachme	2.20 — 2.23
Lire otomane	83.00 — 84. —
Napoleon	650 — 655. —

Cassa de Păstrare s. a., Săliște.

CONVOCARE.

A acționarii Institutului de credit și economii „CASSA DE PĂSTRARE”, s. a. în Săliște, sunt invitați a lua parte la o

Adunare generală extraordinară

care se va ținea joi, la 11 Iulie 1929, ora 9 a. m. în sala școlii primare din Săliște.

Ordinea de zi:

1. Constituirea adunării prin numirea din partea președintelui a 2 acționari ca notari și a altor 2 ca verificatori a procesului verbal.

2. Raportul administratorului delegat despre starea acțiunii de asanare inițiată.

3. Propunerile Consiliului de administrație aprobate și de către Consiliul de cenzori, relativ la măsurile, ce sunt a se lua pentru continuarea acțiunii de asanare.

4. Luarea de hotărâri din partea adunării, prin vot nominal al acționarilor prezenți, asupra propunerilor prezentate.

5. Încheierea adunării de către președinte.

Din ședința Consiliului de administrație a Institutului de credit și economii „Cassa de Păstrare” s. a. Săliște, ținută la 20 Iunie 1929.

(ss) Dr. Dumitru Boreia
președinte.

Nota. Acționarii, cari voiesc să-și exercite dreptul de vot în adunare, au a depune acțiunile scrise pe numele lor și trecute în registrele Institutului, cel puțin cu 48 ore înainte de adunare, ori la cassa Institutului, ori la cassa vre-unui alt Institut membru al Asociațiunii Institutelor financiare române din A. B. C. și M. „Solidaritatea”.